

ONDŘEJ MACEK:

DÁRKY JSOU PROJEVEM NAŠÍ VDĚČNOSTI

Chcete poznat faráře, který spolu se svojí ženou a dětmi chová v centru města slepice? Pak se začněte do rozhovoru nebo navštívte jeden ze dvou kostelů v městské části Brno-střed, ve kterých slouží bohoslužby.

Jste farářem Českobratrské církve evangelické. Čím se odlišujete od katolíků?

Nejviditelnějším rozdílem je asi to, že farářské povolání u nás mohou vykonávat nejen muži, ale i ženy. A také to, že nám církev neukládá celibát, takže faráři a faráři mohou uzavírat sňatky a mít děti. Méně nápadnou odlišností pak je jiná struktura církve. Mnohem zásadnější hlas má u nás místní sbor, místní farnost a komunita. Ta si nás, faráře, sama volí. V čele farnosti navíc nejsme sami, na vedení se také výrazně podílejí takzvaní laici. Takže kromě faráře zastupuje farnost i jeden laik – nefarář. Farář/farářka je u nás spíše průvodcem, který zůstává na stejné úrovni s lidmi. Pak jsou ještě další odlišnosti ve spiritualitě, kdy katolická církev klade větší důraz na svátosti, podobu mše, na tajemství, slavení a rituály. Evangelická církev je oproti tomu víc prostá. Také není prostřednicí mezi Bohem a lidmi. S Bohem si to každý musí vyřídit sám za sebe.

Čím jsou bohoslužby jiné?

Příznačné je pro nás to, že hodně zpíváme a všechny „nutíme“, aby zpívali s námi. To samozřejmě může někoho trochu vyděsit. Když přijdete do kostela, obvykle můžete vidět tabuli s pěti, šesti písničkami. Některé z nich navíc pocházejí ze 14. nebo 15. století, jiné jsou současné. A tradičně klademe důraz na Bibli. Vše, co se v církvi děje a co by se mělo dít v životě lidí, by z ní mělo vycházet. Takže se snažíme Bibli aktuálně vykládat a aplikovat.

Kolik lidí se k Českobratrské církvi evangelické hlásí?

V současné době to je kolem 60 tisíc lidí v celé republice, sbor Brno I patří mezi největší.

Liší se církve nějak od jiných organizací či spolků?

Myslím, že církev je výjimečná tím, že se v ní setkávají dohromady mladí i staří, lidé z různých sociálních i vzdělanostních vrstev. A mohou spolu sdílet svoje postoje, názory

a zážitky, diskutovat o nich a třeba i dojít k většímu vzájemnému pochopení. V současnosti, kdy je společnost hodně rozdělená a kdy zní vyostřené názory bez ochoty ke kompromisům, může církevní společenství nabídnout snad bezpečný prostor.

Ve kterých kostelech působíte?

S kolegyní farářkou Ivou Květonovou se vždy po čtrnácti dnech střídáme ve vedení bohoslužeb v Betlémském kostele na Pellicově ulici, kde jsou bohoslužby každou neděli v půl deváté ráno a od 10.00 pak sloužíme v Červeném kostele na Komenského náměstí. Každou druhou neděli v měsíci máme bohoslužby ještě v Rychmanově, což je součást Újezdu u Brna.

Veřejnost žije v domněnách, že Červený kostel je odsvěcený.

To je zvláštní mýtus, který se nedaří úplně odstranit. Přitom je kostel od června do září otevřený skoro každý den v rámci akce *Brno a jeho chrámy* a kdokoli se může přijít podívat a vidět, že v něm církev pořád žije. Červený kostel je také ideálním místem pro ty, kteří by chtěli přijít na bohoslužby a zjistit, jak to u nás chodí. Tady se mohou trochu anonymně schovat v davu. Navíc v kostele dáváme prostor pro řadu koncertů a divadelních performancí, obvykle s charitativním přesahem, takže veřejnost je zde skutečně vítána.

Co vás dovedlo na Moravu?

Vyrůstal jsem v Bečově nad Teplou v západních Čechách a v Praze, na Moravu jsem přišel po pražských studiích, když jsem dostal nabídku z farnosti v Nosislavi. A kdo jednou přijde z Prahy na Moravu, už tady chce zůstat, to je jasné.

Jak se stalo, že jste se stal farářem?

Částečně mě nasměrovala rodina, i když nebyla nějak zvlášť aktivní, tak jsem v církvi vyrostl. Měl jsem zde kamarády a potkával tu inspirativní osobnosti, které mě hlavně v teenagerovském věku hodně ovlivnily. A dál samozřejmě vedla dlouhá cesta různých pochyb, studií, odboček.

Co je pro výkon tohoto povolání potřeba?

Aby u nás člověk mohl být farářem, musí absolvovat jednooborové studium evangelické teologie ať už v České republice, nebo

Ondřej Macek se narodil v roce 1980, vyrůstal v Bečově nad Teplou a v Praze. Po gymnáziu studoval teologii a historii v Praze, ve Vídni a v Lipsku. Je ženatý a má čtyři děti. V letech 2009 až 2021 byl farářem Českobratrské církve evangelické v Nosislavi, od roku 2021 působí jako farář v Brně. Angažuje se v Diakonii ČCE, je členem školské rady Evangelického gymnázia a základní školy Brno. Učí náboženskou pedagogiku na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Má terapeutický výcvik v Person Centered Approach podle amerického psychologa a psychoterapeuta Carla Rogerse. Přeložil, napsal a vydal více než desítku knih.

v zahraničí. Dále musí absolvovat roční praxi, projít celou řadu psychologických vyšetření, a pak musí být v nějaké konkrétní farnosti – sboru – zvolen. Volí všichni dospělí členové komunity. A ti také potom faráře z větší části platí.

Volba je doživotní?

Ne, je časově omezená na pět nebo deset let a pak lze celý proces opakovat.

Do Brna jste tedy přešel z Nosislavi. Byla to velká změna?

Změnit místo působení není snadné především proto, že je to změna, která zasáhne celou rodinu. Máme čtyři děti a kdybych jim tenkrát nabídl stěhování do nějakého vzdálenějšího města, asi by to nepřivítaly s nadšením. Brno však znaly, takže to nebyl tak velký problém. Bydlíme na Pellicově ulici, kde užíváme část zahrady, takže se dokonce podařilo s sebou do Brna přestěhovat i slepice, jejichž chov byl covidový projekt staršího syna. Naše rodina ais patří k nemnoha soukromým chovatelům slepic v Brně-střed. Víme ale, že nejsme sami, slycháváme z nedalekého sousedství kokrhání kohouta. Kdyby

tedy někoho brzy ráno budil, podotýkám, že náš není.

Je velký rozdíl sloužit v malém městě a v Brně?

Obrovský. Mně bylo v Nosislavi dobře. Na malém městě se s lidmi lépe znáte, potkáváte je v obchodě, na poště, víte o tom, kdo je nemocný, co se komu děje. Vaše děti chodí společně do stejné školy, potkávají se v kroužcích nebo v hudebce. Zkrátka máte k sobě mnohem blíží, vzájemný vztah je intenzivnější. Město je anonymnější, sbor je podstatně větší, musí být více strukturovaný. Vše je nepoměrně náročnější.

Vzpomínáte ještě na svoji první bohoslužbu?

Protože je farářek a farářů v naší církvi málo, zvou si sbory na bohoslužby také studenti teologie. Takže tu první bohoslužbu jsem zažil ještě jako student. V mládí je člověk naivnější a současně trochu odvážnější, drzejší. Ale chvíle nejistoty tam byly a mám je dodnes. Možná ještě větší než tenkrát. Samozřejmě, že když si přečtu svoje texty třeba z roku 2000 a ty dnešní, tak myslím, že ten rozdíl je diametrální.

Co vše vás ovlivnilo?

Jedním ze zásadních zdrojů inspirace je rodina, ta drží člověka v realitě. Na rozdíl od studentských let už vím, jaké to je, když se třeba v neděli ráno nepohodnete s manželkou nebo dětmi a pak jdete „kázat

o lásce“. Také jsem absolvoval psychoterapeutický výcvik, který mi pomáhá především v druhé části farářování, kterou jsou individuální rozhovory s lidmi. Nějak mě ovlivňuje a mění každé setkání, pohřeb, svatba, hodina s dětmi, maminkami...

Neměl jste někdy pochybnosti o vybrané cestě?

Pochybuji často, bez toho to asi ani nejde, nebo alespoň já to bez toho neumím. Zanedlouho mi skončí pětileté období, na které jsem byl zvolen, a čeká mě nová kandidatura. Takže jsem dost bilancoval a zvažoval, co dál. Jestli mi farářování stále dává smysl, jestli mám co nabídnout, nebo zda se nemám pustit do něčeho jiného.

Jaký by byl váš záložní plán?

Otevřít si vinárnu? Učím v Praze na univerzitě, mám terapeutické a supervizorské vzdělání. Možná by se dalo jít tudy. Ale ještě zkusím chvíli normálně farářovat.

Jaké budou Vánoce v Červeném kostele?

Bohoslužeb je v tomto období více, čtenáře bych rád pozval třeba 24. prosince v 15.00 do Betlémského kostela a ve 23.00 na půlnoční do Červeného kostela. Ale tou pro nás Vánoce nekončí, trvají do Tří králů a déle. Budou 25. prosince v 10.00, 28. v 10.00, 31. v 17.00, 1. ledna v 10.00 a tak dále... Nemělo by to být jednorázové zastavení, ale vrůstání do toho, co se v Betlémě stalo a jak to změnilo lidstvo.

Myslíte, že se změnilo?

Já myslím, že ano. Věřím. Je to zpráva o tom, že Pán Bůh o nás bezpodmínečně stojí. Záleží však na každém člověku, jestli, a do jaké míry, toho v Betlémě narozeného Ježíše do svého života pozve.

Jak Vánoce slavíte v rodině?

Vždy se snažím (a ne vždy to vyjde) být na bohoslužby připravený s předstihem, abychom se doma mohli s rodinou v klidu sejít u štedrovečerní večeře. Tradičně pak čteme z Bible, modlíme se, zpíváme. Nutíme děti hrát na hudební nástroje. Dárky vnímáme spíš tak, že jsme byli od Pána Boha obdarováni, a proto se vzájemně obdarováváme i my. Přestože to, že dárky nosí Ježíšek, je vlastně vynález německého reformátora Martina Luthera, tak u současných evangeliků Ježíšek dárky spíše nenosí. Už od malička s dětmi odkrýváme, že si dárky dáváme navzájem jako projev vděčnosti.

Co byste čtenářům popřál pod stromeček?

Vítězství pravdy a lásky... Spravedlivý konec války na Ukrajině... Dobrou vládu... Myslím, že investujeme hodně energie do toho, abychom si ten večer udělali hezký, snažíme se na sebe být mimořádně milí. Tak já bych nám přál, aby to trvalo déle než ten jeden večer, než jen pár dnů do Silvestra.

Marta Vojáčková ■